

ಹೊಡಿ ಮಂಚ

ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತದ ಫಸಲು ಕೊಯ್ತು ನಂತರ ತನೆಯಿಂದ ಭತ್ತ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಮೇಟಿ ಕಂಬ ಎನ್ನುವ ಮರದ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಮರದ ಮಂಚ ಕಟ್ಟಿ, ಸಸಿಯ ಸೂಡಿ (ನೂರರಿಂದ ಇನ್ನೂರು ಸಸಿಯ ಕಟ್ಟು) ಹಿಡಿದು ಬೀಸಿ ಬಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಭತ್ತ ಬರಬರನೆ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಭತ್ತ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಎತ್ತಿ ಹೊಡಿಯುವುದರಿಂದ ಮಂಚಕ್ಕೆ ಹೊಡಿ ಮಂಚ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರುಬಂದಿದೆ. ನವರಾತ್ರಿ ಸಮಯ ಕದಿರು ಕಟ್ಟುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಟಿ ಕಂಬ, ತೊಟ್ಟಿಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಜೊತೆ ಹೊಡಿ ಮಂಚಕ್ಕೂ ಕದಿರು ಕಟ್ಟುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವಿದೆ. ಈಗೀಗ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕಟಾವು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿ ಮೂಲೆ ಸೇರಿ ಅರ್ಜಿಂಟಿಗೆ ಕೂರುವ ಮತ್ತು ಚಾಪೆ ಬಿಡಿಸಿ ಮಲಗಲಷ್ಟೇ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಂತ ತಲುಪಿದೆ.

- ರವಿರಾಜ ಹಾಲಂಬಿ, ಉಡುಪಿ

ಮಕ್ಕಳ ಸಕ್ಕರೆ ಸರ

ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯ ಹಾಗೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸಂತಸ, ನೆಮ್ಮದಿ ತುಂಬಿರಲಿ, ಸಕ್ಕರೆಯ ಸಿಹಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ನೆಲೆಸಲಿ ಎನ್ನುವ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಯುಗಾದಿ ಪಾಡ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಸರ ಹಾಕಿ ಸಂಭ್ರಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯುಗಾದಿ ಪಾಡ್ಯದಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಗುವಿನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಈ ಸಕ್ಕರೆ ಸರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಕೊರಳಲ್ಲಿನ ಸಕ್ಕರೆ ಸರವನ್ನು ಮಗು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ತಿನ್ನುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ.

'ವೈದಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದವರು ಅಂದರೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಕ್ಷತ್ರಿಯರು, ವೈಶ್ಯರು, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ ಜನಾಂಗದವರು ಈ ಸಕ್ಕರೆ ಸರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ರೂಢಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಸುಲೋಚನಾ ಸೂರೇಬಾನ ಅವರು.

- ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ರಾಜನಾಳ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಪಾರಂಪರಿಕ ಗೂಡು

ದೀಪಗಳು

ಬಿಳಿಯ, ಕೆಂಪಿನ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಿದಿರಿನ ದಬ್ಬೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಪಾರಂಪರಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಈ ಗೂಡುದೀಪವನ್ನು ಉಡುಪಿಯ ರಥಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ದೀಪಾವಳಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಮಠದ ಬಳಿ, ಅಷ್ಟ ಮಠಗಳ ಮುಂದೆ ಹಾಗೂ ಕನಕದಾಸರ ಗುಡಿಯ ಮುಂದೆ ಹಣತೆಯ ದೀಪವನ್ನೇ ಬಳಸಿ ಈ ರೀತಿಯ ಗೂಡುದೀಪವನ್ನು ಏರಿಸುವುದು ಇಲ್ಲಿಯ ವಾಡಿಕೆ.

ಇದರ ವಿನ್ಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ವೇಗವಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದರೂ ಆರಿಹೋಗದೇ ದೀಪವು ಬಹುಕಾಲ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ತುಳಸಿಪೂಜೆಯ ನಂತರ ಈ ಗೂಡುದೀಪಗಳನ್ನು ಇಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

- ರಮೇಶ್ ಬಿ.ಎಂ., ಉಡುಪಿ

